

PWYLLGOR: **CYNGOR LLAWN**

DYDDIAD: **21 IONAWR 2010**

TEITL: **TRETH CYNGOR: HAWL DISGRESIWN I GANIATÁU DISGOWNTIAU**

PWRPAS: **Cadarnhad o'r penderfyniadau i beidio caniatáu disgownt i ail gartrefi a pheidio caniatáu disgownt ar eiddo gwag am 2010/11 ac wedi hynny.**

AWDUR: **Dafydd L Edwards – Pennaeth Cyllid**

ARWEINYDD PORTFFOLIO: **Cynghorydd Dylan Edwards**

---

1. CEFNDIR / CYFLWYNIAD

- 1.1 Rhoddir disgresiwn i Gyngorau o dan Adran 12 o'r Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (fel a ddiwygir gan Adran 75 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 a Rheoliadau'r Dreth Gyngor (Dosbarthau Rhagnodedig ar Anheddau) (Cymru) (Diwygio) 2004) i ganiatáu disgownt ai peidio i ddau gategori o ail gartrefi (dosbarthiadau A a B, isod) ac i eiddo gwag tymor hir (dosbarth C). Gall y disgownt fod yn 50%, neu raddfa lai o ganran, neu ddim disgownt o gwbl.
- 1.2 Tra bod rheoliadau eisoes yn caniatáu i'r Bwrdd gymryd penderfyniad ar sylfaen treth cyngor, rhaid sicrhau penderfyniad parthed hawl disgownt o'r Cyngor llawn. Am resymau technegol, gofynnir yn flynyddol am gadarnhad o'r penderfyniad i beidio caniatáu disgowntiau.

2. "Y RHEOLIADAU" - RHEOLIADAU TRETH CYNGOR (DOSBARTH O EIDDO PENODEDIG) (CYMRU) 1998 / RHEOLIADAU'R DRETH GYNGOR (DOSBARTHAU RHAGNODEDIG AR ANHEDDAU) (CYMRU) (DIWYGIO) 2004

- 2.1 Yn y Rheoliadau uchod mae 'ail gartrefi' wedi'u categoreiddio i ddau ddosbarth, sef dosbarthau A a B, tra bod dosbarth C nawr yn cyfeirio at eiddo gwag:
- **Dosbarth A** - Ail gartrefi sy'n ddiddeiliad ac wedi'u dodrefnu lle mae'r meddiant yn cael ei wahardd am gyfnod o 28 diwrnod o leiaf mewn cyfnod o 12 mis.
  - **Dosbarth B** - Ail gartrefi sy'n ddiddeiliad ac wedi'u dodrefnu.
  - **Dosbarth C** - Yn ddiddeiliad a heb eu dodrefnu ac wedi bod felly am gyfnod o dros 6 mis.
- 2.2 Mae'r Rheoliadau yn caniatáu disgresiwn i'r Cyngor godi Treth lawn, neu i ganiatáu disgownt o 25% neu 50% i ddosbarthiadau A a B.
- 2.3 Yn yr un modd, mae'r Rheoliadau yn caniatáu i'r Cyngor barhau i ganiatáu disgownt 50%, neu raddfa lai o ganran, neu ddim disgownt o gwbl ar ddosbarth C.

3. POLISI CYFREDOL

- 3.1 Mae'r Cyngor wedi penderfynu caniatáu DIM disgownt i ail gartrefi (dosbarthiadau A a B) ym mhob blwyddyn ers derbyn hawl disgresiwn o dan reoliadau 1998.
- 3.2 Mae'r Cyngor wedi penderfynu PEIDIO a chaniatáu disgownt o 50% i ddosbarth C (eiddo gwag) ar gyfer 2009/10.
- 3.3 Mae strategaeth ariannol 2010/11, a setliad grant y Cyngor gan y Cynulliad, wedi'i seilio ar barhad y polisi i ganiatáu DIM disgownt, a byddai rhaid i unrhyw newid i'r polisi hwnnw gael ei ariannu gan y Cyngor yn 2010/11.

4. AIL GARTREFI

- 4.1 Mae nifer o aelodau etholedig wedi awgrymu dylid codi mwy na 100% o'r Treth Cyngor sy'n daladwy'n arferol ar ail gartrefi, drwy ddefnyddio 'premiwm' yn hytrach na disgownt.
- 4.2 Er mwyn gweithredu 'premiwm', byddai angen newid yn y Rheoliadau cenedlaethol, a hefyd newid yn y ddeddfwriaeth sylfaenol sy'n greiddiol i'r Rheoliadau rheiny (gan Lywodraethau San Steffan a'r Cynulliad).
- 4.3 Byddai angen gweithredu ar y cyd ag awdurdodau lleol eraill er mwyn llwyddo gydag ymgyrch i annog datblygiad o'r fath. Mae'r mater yma wedi derbyn sylw gan swyddogion, fel y mae'r dargadwad o incwm treth cyngor a gynhyrchwyd drwy beidio caniatáu disgownt i ail gartrefi.

5. POLISI TRETH CYNGOR PARTHED EIDDO GWAG

- 5.1 Mabwysiadwyd Strategaeth Tai Gwag Cyngor Gwynedd 2009/10 – 2011/12 gan y Pwyllgor Craffu Gofal ar 3 Chwefror 2009. Mae'r Cyngor hefyd wedi cydnabod pwysigrwydd rhoddi sylw i dai gwag o fewn ei Gynllun 3 Blynedd (dwyn eiddo gwag yn ôl i ddefnydd). Datganiad cenhadaeth y Strategaeth Tai Gwag yw: *"Bydd Cyngor Gwynedd yn ymdrechu i ddod ac eiddo gwag yn ôl i ddefnydd. Ein nod yw cyfrannu at les y gymdogaeth, cynyddu'r cyflenwad tai, lleihau digartrefedd neu'r posibilrwydd o ddigartrefedd, ac ar yr un pryd, lleihau'r pwysau ar y Rhestr Aros Tai"*.
- 5.2 Ers Ebrill 2009, mae 100% o'r dreth cyngor preswyl taladwy wedi cael ei godi ar anheddau gwag hir dymor, yn dilyn naill ai cyfnod eithrio o 6 mis, neu gyfnod eithrio estynedig o 12 mis os oedd yr eiddo'n cael ei adnewyddu'n sylweddol. Byddai darparu unrhyw ddisgownt yn rhoi cymhelliad anffodus i berchnogion gadw anheddau yn wag. Mae'n rhan o'r Strategaeth Tai Gwag fod y Cyngor am ymarfer ei disgresiwn i godi 100% o dreth cyngor ar anheddau sy'n wag yn y tymor hir, fel cymhelliad i ddod â'r anheddau hyn yn ôl i ddefnydd. Argymhellir i'r Cyngor llawn barhau â'r penderfyniad o beidio caniatáu'r disgownt ar eiddo gwag yn 2010/11.

6. ARGYMHELLIAD

- 6.1 Gan ddehongli efallai bod angen penderfyniad blynyddol gan y Cyngor llawn, **gofynnir i'r Cyngor benderfynu** yn ffurfiol eto ar gyfer 2010/11 **fod Cyngor Gwynedd yn caniatáu DIM disgownt** o dan Adran 12 o'r Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 **i'r ddau ddosbarth o ail gartrefi** (dosbarthiadau A a B) sydd wedi'u diffinio yn Rheoliadau Treth Cyngor (Dosbarth o Eiddo Penodedig) (Cymru) 1998.
- 6.2 Ymhellach, **gofynnir i'r Cyngor benderfynu** am 2010/11 **i ganiatáu DIM disgownt yng nghyswllt tai gwag** (dosbarth C).
- 6.3 Er mwyn osgoi'r gofyn am benderfyniad blynyddol ar yr uchod, **gofynnir i'r Cyngor gadarnhau** y dylai'r polisi yma barhau tu hwnt i 2010/11, ac ymhellach, hyd nes fydd eitem berthnasol yn cael ei daflennu ar raglen y Cyngor llawn.